Pasaulis yra geriausias mokytojas

Laima APANAVIČIENĖ.

JAV LB Švietimo taryba kasmet apdovanoja nusipelniusį JAV lituanistinės mokyklos mokytoją. Jam įteikiamas JAV LB Švietimo tarybos apdovanojimas ,,Gintarinis obuoliukas“ ir 1000 dol. piniginė premija. 2017 metais „Gintarinis obuoliukas“ įteiktas Maironio lituanistinės mokyklos (Lemontas, IL) darželio ir lietuvių kalbos mokytojai Kristinai Vyšniauskienei. Kristina – 16-oji JAV lituanistinių mokyklų mokytoja, gavusi šį apdovanojimą, kurio mecenatas yra Lietuvių Fondas. Garbingo apdovanojimo proga pakalbinome Kristiną Vyšniauskienę.

Kristina Vyšniauskienė

Sveikinu Tave su JAV LB Švietimo tarybos apdovanojimu „Gintarinis obuoliukas”. Kuo svarbus Tau šis apdovanojimas?

Apdovanojimas yra darbo rezultatų įvertinimas. Man šis įvertinimas yra ne tik labai vertingas ir svarbus, bet kartu ir užkraunantis didelę atsakomybę, nes dabar visų lūkesčiai bus gerokai didesni.

Kaip atėjai į lituanistinę mokyklą?

Pasinaudodama proga, padėkosiu savo sūnums. Tai jie mane čia atvedė. Iš pradžių į mokyklą važiuodavome trise, vėliau dviese, na o dabar aš viena.

Kaip manai, kas darė įtaką Tavo kaip mokytojos savybėms?

Turiu dvi įgimtas savybes – tai meilė vaikams ir pakantumas. Visas kitas įgijau per išsimokslinimą ir patyrimą, tai yra per 12-kos metų pedagoginį pasirengimą.

Kokie principai Tau svarbiausi darbe?

Mokiniai yra kitos kartos atstovai ir jų požiūris įvairiais gyvenimo klausimais

dažnai skiriasi. Tai normalu, nes viskas kinta. Šiandienos mokiniai savo gyvenimo neįsivaizduoja be kompiuterinių žaidimų, elektroninio pašto, interneto, mobiliųjų telefonų, bendravimo sparčiosiomis žinutėmis. Taigi suprantama, kad dėl tokios aplinkos ir sąveikos su ja dabartiniai mokiniai mąsto ir apdoroja informaciją kitaip negu mes, suaugusieji. Mano nuomone, labai svarbu sukurti tokią aplinką klasėje, kad jie galėtų atvirai, be baimės išsakyti savo nuomonę, išgirstų ir gerbtų kitokį požiūrį, o vėliau analizuotų ir padarytų išvadas. Ir nesvarbu, ar kalbame apie klasėje susiklosčiusią situaciją, ar literatūroje nagrinėjamą temą, principas tas pats: išklausyti, pasakyti, ką tu galvoji, analizuoti ir padaryti išvadą. Tai formuoja laisvai mąstančias, kūrybingas asmenybes. Mokiniai nenori besąlygiškai klausyti mokytojo vien todėl, kad jis yra vyresnis, perskaitęs daugiau knygų, yra įgijęs profesinių žinių, patirties ir t. t. Visa tai išryškėja bendraujant, diskutuojant. Jei mokytojas iš tikrųjų visa tai turi ir mielai tuo dalijasi su mokiniais, jo klausys ir jį gerbs. Mokytojas gali aiškinti, patarinėti, cituoti faktus, pasakoti pamokančias istorijas, motyvuoti, skatinti mokytis ir suteikti reikiamų žinių, bet negali visko išmokyti! Tai Mokytojo kompetencijos riba.

Kam, tavo nuomone, reikalingas lituanistinis švietimas?

Kad galėtume suprasti kitus, turime pažinti save, žinoti savo šaknis. Lietuvių kalbos, Lietuvos valstybės istorijos, kultūros mokymas ir supažindinimas su Lietuvos dabartimi padeda žmogui suvokti savo kultūrinį tapatumą. Lituanistinis švietimas, ugdymas – tai vienas svarbiausių veiksnių saugant ir puoselėjant lietuvybę. Būtent šių tikslų ir siekiama lituanistiniu ugdymu.

Apibūdink gerą mokytoją. Koks jis turėtų būti? Kokios savybės reikalingos, kad būtum geras lituanistinės mokyklos mokytojas?

Nuoširdus, mylintis vaikus, norintis kurti ir matyti spindinčias vaikų akis, bet svarbiausia – mylintis Lietuvą ir spinduliuojantis tą meilę į visas puses, kad savo šviesa ir šiluma pritrauktų kuo daugiau vaikų, kurie su meile, pagarba ir šypsena prisimintų mokyklą.

Kaip asmenybė mokytojas turi ne ,,vaidinti“ mokytoją, bet iš tikrųjų juo būti. Jis turi būti geras psichologas, suprasti įvairius mokinius, su visais rasti bendrą kalbą. Labai svarbu, kad mokytojas būtų nuoširdus ir pozityvus, kontroliuotų savo emocijas, būtų nešališkas ir teisingas, ieškotų naujovių, drąsiai tas naujoves diegtų savo klasėje. Svarbu gilinti savo žinias, tobulėti, bet dar svarbiau gebėti

perteikti turimas žinias mokiniui. Geras mokytojas motyvuoja, skatina ir teigiamai nuteikia. Jis didina pasitikėjimą savimi, puoselėja mokinio norą išmokti, drąsina ir, aišku, turi gerą humoro jausmą.

Įdomus Tavo darbo lituanistinėje mokykloje atvejis – dirbi ir su ikimokyklinukais, ir su vyresnių klasių mokiniais. Kas lengviau – mokyti mažuosius ar dirbti su paaugliais?

Dirbdama ir su mažais, ir su vyresniais įdedu vienodai darbo ir širdies, tik naudoju skirtingus metodus. Negaliu atsakyti į šį klausimą, nes niekada neieškau, kas lengviau. Atvėrus duris Maironio lituanistinės mokyklos penktadieninėms klasėms, specialiai pasirinkau vyresnių klasių mokinius, kad priverščiau save judėti į priekį. Jei būčiau pasirinkus ikimokyklinukus, būčiau pasirinkus kas lengviau, nes ten takas jau buvo pramintas.

Ar šiais modernumo laikais, kai mokinius supa naujausios technologijos, kai didelis gyvenimo tempas, įmanoma mokinius sudominti lietuvių kalba? O gal turi kokių ypatingų receptų, kas padėtų mokinius sukviesti ne tik į lituanistinę mokyklą, bet ir tapti lietuvių bendruomenės nariu?

Taip, šiandien visi mūsų mokiniai yra žmonės, kuriems skaitmeninė kompiuterių, videožaidimų ir interneto kalba yra jų „gimtoji kalba“. Taigi didžiausia problema, su kuria šiandien susiduriame, tai, kad mokytojai, kurie kalba pasenusia iki skaitmeninio amžiaus vartota kalba, turi mokyti žmones, kalbančius visiškai kita kalba.

Mažieji mokytojos Kristinos Vyšniauskienės mokiniai

Šiandieniniai mokiniai yra įpratę priimti informaciją labai greitai. Jiems patinka apdoroti vienu metu iš lygiagrečių šaltinių gaunamą informaciją ir daryti keletą užduočių vienu metu. Vienu metu jie gali žiūrėti TV, ruošti namų darbus, dėti nuotraukas į „Facebook“ ir valgyti. Jiems geriau, kai vaizdas pirmesnis už tekstą, o ne atvirkščiai. Jie geriausiai dirba būdami internetinėje erdvėje. Jie mėgsta greitą atpildą, pasitenkinimą ir dažnus apdovanojimus. Jie teikia pirmenybę žaidimams, o ne „rimtam“ darbui. Mes, mokytojai, turime suprasti ir pripažinti šiuos naujus gebėjimus, juk naujos technologijos ir mums, mokytojams, padeda plačiau praverti mokslo langą. Mokiniams pamokos tampa įdomesnės. Tik nereikia

bijoti jų diegti savo klasėje. Informacijos pateikimas yra daug efektyvesnis ir įdomesnis panaudojus vaizdines priemones ekrane. Paprašykite mokinių paruošti projektą ir pasiūlykite 2 būdus: ant popieriaus arba naudojant technologijas. 98 proc. dabartinių mokinių pasirinks technologijas, ir tai nuostabu, taip jiems daug lengviau. Nereikia spausdinti, kirpti, klijuoti, o darbas nuo to nenukentės, priešingai, bus sutalpinta daugiau informacijos, daugiau vaizdinės medžiagos. Atsiveria didelės galimybės kūrybiškumui: parinkti, suderinti skaidrių ir šriftų spalvas, jų dydį, judėjimą ir t. t. O ir pristatymas tokio projekto žymiai paprastesnis, nes visa informacija prieš tavo akis. Naujos technologijos – tai naujos kartos popierius ir pieštukas, tai jų erdvė. Mokiniai tikisi iš mokytojų naujovių. Kompiuterį, išmaniuosius telefonus ir internetą vaikai naudoti nori ne tik laisvalaikiu, bet ir pamokose. Sukurkime savo klasėje jiems įprastą aplinką, pažabokime technologijas mokymo tikslams, kad galėtume ugdyti asmenybes, kurios nebus abejingos savo kultūriniam tapatumui, kurios ne tik bus bendruomenės nariais, bet ir turės norą dirbti jos labui.

Esi ne tik mokytoja, bet ir aktyviai dalyvauji ruošiant Mokytojų savaites Dainavos stovykloje. Kaip įsijungei į šį darbą? Ar tokios stovyklos atneša nors kiek naudos mokytojams?

Didžiausia Dainavos stovyklos lituanistinių kursų nauda yra mokytojų iš įvairių Amerikos kampelių susipažinimas, bendravimas, pasidalijimas darbo patirtimi, mokymo metodais. Svarbu susitikti, išgirsti kitų kolegų pasisakymus, pasidalinti vargais ir laimėjimais. Paskaitas Dainavoje skaito ne tik Amerikos lituanistinių mokyklų mokytojai ir prelegentai iš Amerikos, bet ir žinomi vadovėlių autoriai, kalbų, etnokultūros žinovai iš Lietuvos. O kur dar įvairiausia kultūrinė programa: laužas, dainos, lietuviškų papročių šventės, šokiai. Tikrai neabejoju kursų nauda ir man labai svarbu, kad prieš daugiau kaip keturis dešimtmečius sukurta lituanistinio švietimo puoselėjimo sistema neišnyktų, kad jį būtų tęsiama naujos kartos pasekėjų.

Kokie dalykai Tau suteikia džiaugsmo, prasmės pojūtį?

Labai didelę įtaką daro mokinių tikėjimas manimi, vidinis ryšys, kai jaučiu, kad mano buvimas kartu su mažaisiais mokiniais, mano literatūros pamoka, pokalbiai ar surengtos diskusijos vis dėlto mano mokiniams yra svarbūs, jiems įdomu patirti naujoves. Tai įkvepia ir palaiko, leidžia jausti darbo mokykloje prasmę. Tiek energijos, gyvasties, jaunatviško polėkio, kiek mokykloje, kitur vargiai surasi.

Kas dar be darbo lituanistinėje mokykloje Tave traukia, kuo domiesi, kokius turi pomėgius?

Laisvalaikiu mėgstu skaityti, gaminti naujus patiekalus, mėgstu keliauti, žiemą slidinėti, vasarą važiuoti kalnų dviračiu. Patinka muzika, filmai, spektakliai.

Kokių turi ateities planų ir troškimų?

Jų turiu labai daug, bet negaliu dalintis, jie – asmeniški.

Ko palinkėtum savo mokiniams ir sau pačiai? Kokia gyvenimo išmintimi norėtumei pasidalinti?

Tiesiog prasmingai išgyventi kiekvieną dieną, ją jaučiant, o ne tik laukiant, kad ji prabėgs. Mokintis linkiu pakantumo ir tolerancijos kitoniškumui, pagarbos ir atjautos vieni kitiems. Pasaulis yra geriausias mokytojas. Kiekvienas įvykis, kiekviena patirtis yra pamoka. Kiekviena nesėkmė yra žingsnis į sėkmę. Kiekvienas sunkumas yra mūsų tikėjimo išbandymas. Ieškoti laimės – prigimtinė kiekvieno žmogaus teisė. Tačiau išorėje jos nerasime. Tikroji laimė slypi kiekvieno žmogaus viduje. Klausykime savo širdies!

K. Vyšniauskienės asm. albumo nuotraukos

Interviu spausdintas žurnalo „Pasaulio lietuvis“ 2017 m. spalio numeryje.

Mielai pasidalysime žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS, RADIJO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS